

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus VI. De Poenitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68048)

Apostolis tradita, in toto mundo, atque in omni Ecclesia Catholica uniformiter celebrantur, ut legem credendi lex statuat supplicandi.

TITULUS VI.

DE POENITENTIA.

*Conf. Decretal. lib. 5. tit. 38. ex
Sext. tit. 10. ex Clement. tit. 9.
Extravag. Commun. tit. 9.*

MEMORES instituti nostri summa tantum capita vastissimæ hujus materiæ attingimus, uberioris doctrinæ fontes indigitasse contenti.

§. 247. Per Pœnitentiam hoc loco Pœnitenti-
intelligitur dolor de peccato, quia interior:
est offensa DEI. Alia est interior,
alia exterior. Interior est ipsa virtus,
qua peccator movetur ad odium &
detestationem sui peccati, ad firmum
melioris vitæ propositum, & sui vin-
dictam in compensationem injuriæ
DEO illatæ. Hæc enim tria inclu-
dit vera Pœnitentia, post peccatum
necessaria necessitate mediæ & præ-
cepti Divini 25.). Nam remitti
pecca-

25.) Si pœnitentiam non egeritis, omnes si-
mili-

peccata non possunt, nisi DEUS suam amicitiam reconciliet peccatorem: repugnat autem, ut DEUS recipiat peccatorem impœnitentem. Effectus hujus Pœnitentiæ est remissio peccatorum, quantum ad culpam.

Exterior: §. 248. Pœnitentia exterior est Sacramentum novæ Legis a Christo Domino institutum (26.), quo per Juridicam Sacerdotis absolutionem homini contrito & confesso remittuntur peccata post Baptismum commissa. Ubi patet Institutio Christi, significatio, productioque gratiæ sanctificantis per symbolum externum & sensibile, scilicet per absolutionem Sacerdotis: in his autem habetur tota ratio Sacramenti novæ Legis. Hæc Pœnitentia exterior
alia

militer peribitis LUC. XIII. 5. *Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum caelorum.* MATTH. IV. 17.

26.) *Tibi dabo claves regni caelorum: Et quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum Et in caelis: Et quodcunque solveris super terram, erit solutum Et in caelis.* MATTH. XVI. 19. *Accipite Spiritum Sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: Et quorum retinueritis, retenta sunt.* JOAN. XX. 23.

alia est publica 27.), alia privata & secreta: necessaria autem est ad salutem lapsis post Baptismum, ut nondum regeneratis ipse Baptismus 28.): unde dicitur secunda post naufragium tabula.

§. 249. Materia remota Sacramenti Pœnitentiæ sunt peccata post Baptismum commissa. Docent autem Catholici adversus Montanistas 29.), & Novatianos 30.), nullum reperiri peccatum, quantumvis gravissimum, quod pœnitentia expiari, & ab Ecclesia remitti non possit 31.). Mortalia quidem, cum sine hoc Sacramento, re vel voto suscepto non remittantur, præbent materiam necessari-

27.) De publica Pœnitentia agit JOAN. MORINUS de Sacram. Pœnit. lib. 5. seqq.
28.) Conc. TRID. sess. 14. c. 2.
29.) De Montanistis vid. Card. GOTTI Verit. Rel. Christ. c. 23. §. 6.
30.) De Novatianis idem c. 34. §. 3. item NATAL. ALEXANDER Hist. Eccl. tom. 3. sæc. 3. c. 3. art. 4.
31.) Blasphemia in Spiritum Sanctum, quæ nunquam remittitur MATTH. XII. 31. est peccatum impœnitentiæ contra donum Dei, & gratiam regenerationis, vel reconciliationis, quæ fit in Ecclesia in Spiritu Sancto. S. AUGUSTINUS. edit. recent. tom. V. part. 1. ferm. 71.

cessariam; *venialia* vero, quæ aliis quoque remediis expiari possunt sufficientem, sed liberam subministrant.

Proxima, §. 250. Materia proxima sunt tres pœnitentis actus, nempe Contritio Confessio & Satisfactio 32.). *Contritio*, accedentibus actibus Fidei & Spei, est animi dolor & detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de cætero. Debet esse libera & bona consistens in actu libero & bono: *supernaturalis* tum ratione Divini auxilii, tum ratione motivi, a quo speciem capit: *vera & sincera* consistens in intima voluntate ab omni peccati affectu aliena: *magna & vehemens*, & summa appreciative, quia DEUM cunctis creaturis anteponit.

Consistens in contritione, §. 251. Dividitur Contritio in Perfectam & Imperfectam. *Perfecta* est dolor summus de peccato patrato, ex amore DEI super omnia conceptus, seu charitate perfectus, cum proposito non peccandi de cætero, & voto suscipiendi Sacramentum Pœnitentiæ. Hæc hominem DEO re-

reconciliat, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur. *Imperfecta* seu Attritio est dolor conceptus vel ex turpitudine peccati, vel ex gehennæ & pœnarum metu, cum detestatione peccati, quia injuria DEI est, & intentione pro eodem satisfaciendi DEO.

§. 252. Gravis controversia inter *vel attritione*: Theologos est, sufficiatne Attritio supernaturalis ex gehennæ & pœnarum metu, aut ex turpitudine peccati concepta; an vero requiratur amor charitatis inchoatæ, ut sit materia sufficiens Sacramenti Pœnitentiæ. Certum est, priorem illam Attritionem, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, esse bonam, hominemque ad DEI gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponere 33.). Altera Attritio, prout loquuntur Autores, qui eam ad Sacramentum necessariam esse affirmant, oritur ex amore veræ charitatis, non habitualis, non actualis perfectæ & vehementis, sed inchoatæ & remissæ, quæ a charitate habituali & actuali perfectæ differt secundum

33.) Ibid. cap. 4.

dum statum & gradum; cum utriusque objectum sit Divina Bonitas propter se dilecta, & erga nos beneficentissima; ea tamen, quæ imperfecta & remissa est, non producit ultimum effectum, seu expulsionem maculæ peccati extra Sacramentum. Sicut enim actus imperfecti Fidei Fidem perfectam; & actus Spei languidi Spem robustam & constantem antecedunt: sic etiam actus remissa Charitatis imperfectæ, ad Charitatem perfectam & ardentem, viam parant, dum Attritio ex Charitate imperfecta prodiens, est pars Sacramenti, in quo Charitas perfecta infunditur, ita ut ex Attrito fiat contritus. Ad ad Sacramentum Pœnitentiæ requiratur hæc Attritio ex Charitate inchoata proveniens, disputandum relinquatur Theologis 34.). Id notandum, cum agatur de materia ad valorem

34.) Catalogum Autorum, qui sufficientiam Attritionis ex metu gehennæ delatant, exhibet GORMAZ tr. de Pœnitentiæ part. I. n. 446. Contrariæ sententiæ Auctores & rationes fusius refert PETRUS LAMBERTUS LE DROU Dissert. de Contrit. & Attrit. P. DANIEL CONCINA Theol. moral. tom. 9. Dissert. 2.

lorem Sacramenti necessaria, merito omnes excitandos esse ad dolorem ex motivo Charitatis eliciendum: quod in Evangelica lege amoris difficile videri non debet, cum etiam extra casum Pœnitentiæ quilibet teneatur sæpius elicere actum Charitatis Divinæ; & quilibet Pœnitens debeat habere propositum servandi omnia mandata, & præcipue primum illud & maximum mandatum dilectionis DEI. Cuicumque Contritioni adjungendum est expressum propositum, seu voluntas in posterum non peccandi, quod debet esse firmum & stabile: universale: efficax.

§. 253. Alter pœnitentis actus, in Confessione qui materiam proximam Sacramenti Pœnitentiæ constituit, est Confessio, quo nomine intelligimus peccatorum accusationem, quæ ad Sacramenti genus pertinet, eo susceptam, ut veniam virtute clavium impetremus 35.). Cum enim judiciaria potestas solvendi & ligandi exerceri non possit, neque

X æqui-

35.) Catechism. Conc. TRID. de Pœnit. Sacram. c. 7. Græci exomologesin appellant.

æquitas in pœnis injungendis servari, nisi Judex crimina agnoscat; agnoscere autem non possit, nisi peccator eadem in specie & sigillatim exponat: ideo Confessio est omnino necessaria, semperque observata in Ecclesia 36.). An autem secreto fiat, vel publice, disciplinam spectat 37.). Debent peccata exponi, prout post diligens examen conscientie occurrunt, addito numero, & circumstantiis speciem mutantibus, aut mortaliter aggravantibus, certa ut certa, dubia ut dubia. Ab integritate materiali Confessionis excusat impotentia physica, vel moralis: requiritur tamen semper aliqua confessio, signo sensibili manifestata, qualis etiam est, si moribundus absente

36.) Non obstant textus a GRATIANO dist. I. de pœnit. a can. I. usque ad 37. allati: potius inhærendum autoritatibus ibidem a can. 38. usque ad 89. positis, quæ oris Confessionem & satisfactionem operis necessariam ostendunt. Dum autem GRATIANUS post dictum can. 89. lectoris judicio reservat, cui harum sententiarum potius adhærendum sit, minus caute locutus est. Insistendum potius Concilio TRIDENTINO.

37.) Conc. TRID. sess. 14. cap. 5.

sente Confessario petiit confessionem, quamvis adveniente Confessario ob amissam loquelam nullum exhibeat signum 38.)

§. 254. Ad Confessionem Sacramentalem Divino præcepto adstringuntur omnes adulti, qui post Baptismum in peccatum mortale lapsi sunt. Obligat autem in probabili articulo mortis 39.), illum etiam, qui post diligens examen nullius peccati mortalis sibi conscius est, tum ratione scandali, tum ob vitandæ præsumptionis periculum: item milites

Ex Præcepto Divino,

X 2 cum

38.) Sacramentalis Confessionis conditiones & qualitates his versibus exprimuntur.

Sit simplex, humilis Confessio, pura, fidelis,

Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,

Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata,

Fortis, & accusans, & sit parere parata.

39.) Post INNOCENTIUM III. PIUS V. in Const. *supra gregem*. 8. Martii 1566. statuit, ut Medici infirmos moneant de Confessione Sacramentali peragenda, *neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus Confessarius ob aliquam rationabilem causam concesserit.*

cum hoste dimicatueros, mulieres ante primum puerperium &c. Extra mortis periculum obligat hoc præceptum, quoties rem aliquam tractare aggredimur, cujus tractatio homini peccatis contaminato non conveniat, velut cum Sacramento administramus aut percipimus: item cum veremur, ne nos alicujus culpæ, quam admisimus, oblivio capiat.

vel Ecclesiastico:

§. 255. Præcepto Divino addit Ecclesia determinationem temporis, ut saltem semel in anno peragatur Confessio 40.). Præceptum hoc non tantum ratione Communionis Paschalis, sed absolute obligat, ita ut ad Confessionem semel in anno adstringeretur etiam ille, qui ob impedimentum legitimum suscipere Eucharistiam nequiret: imo juxta mul-

40.) Concilium LATERAN. IV. sub INNOCENTIO III. anno 1215. relatum c. 12. de pœnit. & remis. *Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & injunctam sibi pœnitentiam propriis viribus studeat adimplere.* Concilium mayit Conc. TRID. sess. 14. can. 8.

multos etiam ille, qui nullius peccati gravis reum se sciret. Annus autem computari potest, a Paschate ad aliud Pascha. Si quis per integrum annum confessus non fuerit, tenetur, cum primum commode possit, confiteri, ut satisfaciat præcepto prioris anni: per aliam dein Confessionem satisfacere debet præcepto anni currentis: sicuti etiam anticipare debet Confessionem, qui se a Confessione impediendum toto sequentis anni tempore prævidet. Si quis sæpius per annum confessus esset, & ante ejus finem in mortale peccatum relaberetur, teneretur iterum confiteri, quia mens Ecclesiæ est, ut omnia peccata per annum commissa per Confessionem expiantur. Hæc doctrina dubio caret, si annus computetur a Paschate ad Pascha, quo tempore urget præceptum Communionis. Non satisfit autem Præcepto per Confessionem invalidam. Obligantur hoc præcepto omnes Fideles rationis usum habentes, etiam Summus Pontifex; etiam hæretici. Quando autem in pueris oriatur, vel in senibus extinguatur usus rationis, arbitrio Confessarii permittitur. Excusat impo-

tentia physica vel moralis, quando Confessarius haberi non potest. Si quis confiteri voce non possit, quia mutus est, tenetur confiteri per nuntium vel Scripturam: qui autem idioma Confessarii ignorat, præcepto quidem Ecclesiastico non tenetur per interpretem confiteri: teneri tamen videtur, quando urget præceptum Divinum confitendi. Transgressores hujus præcepti juxta Jus commune *arceantur ab ingressu Ecclesie, & priventur Ecclesiastica sepultura*, quæ est pœna ferendæ sententiæ. In quibusdam tamen Diocœsibus incurrunnt excommunicationem ipso facto; etiam illi, qui eo tempore, quo urget Præceptum Ecclesiæ, peragunt Confessionem invalidam. Pueros impuberes Ecclesia non solet plectere similibus pœnis.

In Satisfactione

§. 256. Tertia Sacramenti Penitentiae pars est *Satisfactio*, seu pœna acceptatio & voluntaria perpessio a Confessario injuncta ad redintegrandam amicitiam cum DEO per peccatum læsam, & ad compensandam injuriam ipsi irrogatam, pœnaque tempore definitæ reatum abolendum; nam etsi culpa condonata, aeternæ mortis supplicium semper condonatur,

tur, temporaria tamen pœna non semper remittitur 41.). Satisfactio- nis disciplina primis Ecclesiæ fa- culis severitatis plena fuit, arbitrio tamen & prudentiæ Antistitum ac Parochorum commissa. Occasione Schismatis Novatiani, ut Ecclesia col- latam a Christo Sacerdotibus remit- tendorum criminum potestatem asse- reret, certio-rem formam satisfaciendi constituit, distinctis quatuor pœ- nitentium gradibus, videlicet *Lu- gentium*, *Audientium Substratorum*, & *Consistentium* 42.). Hæc publica dis- ciplinæ forma paulatim in desuetu- dinem abiit: nihil tamen de pœni- tentiæ secreto agenda austeritate imminutum fuit. Unde Confessariis commendatur frequens lectio anti- quorum Canonum Pœnitentialium 43.), non quidem ut ad eorum exa-

X 4 etiam

41.) Vid. THEODORUS PELTANUS de no- stra satisfactione.

42.) Vid. figura templi supra sect. I. §. 7. seqq. fuse de his agit JOAN. MORINUS de Sacram. Pœnit. lib. 6.

43.) Præ multis aliis sufficere potest Col- lectio post Decretum GRATIANI: JOAN- NIS MORINI post cit. Comment. de Sa-
eram

Etiam normam pœnitentiæ præscri-
bantur; sed ut Confessarii exinde dis-
ciant servare aliqualem proportio-
nem inter diversas peccatorum spe-
cies, & pœnitentiam pro singulis
imponendam; ac præterea inde ar-
gumentum desumant ad aperiendum
pœnitentibus admissorum scelerum
gravitatem, quæ tam longa, tam al-
pera, tamque formidanda vindicta,
etiam in hac vita ab Ecclesia coër-
cebantur: qua consideratione pœ-
nitens stimulabitur, ut majora im-
pleat, quæ etiam Sacerdos ipsi in-
jungere non attentasset 44.). Eadem
enim hodie est peccatorum gravitas:
eandem injuriam hodie peccata Deo
irrogant: eadem hodie est Justitiæ
Divinæ severitas: consequenter idem
satisfactionis debitum. Eadem ho-
die est peccandi proclivitas, eadem
carnis rebellio & concupiscentiæ fu-
ror: eadem igitur opus est refrana-
tione & coërcitione. Unde cum
Confessarius & Medici & Judicis
per-

cram. Pœnit. S. CAROLI BORROMÆI in
Actis Synodalib. Eccles. Mediolan. part.
2. a fol. 247.
44.) BENEDICTUS XIV. de Synod. Dic-
ces. lib. 7. c. 62.

personam sustineat, injungere debet satisfactionem, tum medicinalem, quæ ad infirmitatis sanitatem; tum vindicativam, quæ ad præteritorum criminum castigationem spectat. Libenter autem proportionatas suis criminibus & conditioni satisfactiones suscipient, qui vere ad DEUM conversi, vitiorum horrorem concipiunt, alias indigni absolutione.

§. 257. Opera, quibus DEO satisfacimus pro pœna temporali, ad nem, Eleemofynam, Jejunium & Eleemofynam. Ad Jejunium: hæc revocantur etiam, quæ nobis à DEO infliguntur flagella & calamitates. Ut Oratio habeat rationem condignæ satisfactionis, debet esse frequens, fervens & humilis. Jejunia, quæ Canones Pœnitentiales plerumque præscribunt, infirmioribus commutari poterant in Orationes 45.). Eleemofynæ quamvis vis insit redimendi peccata 46.), nihilomi-

45.) Pro uno die quem in pane & aqua jejunare debet, quinquaginta psalmos genibus flexis in Ecclesia, si fieri potest, decantet &c.
BURCHARD. lib. 19. c. 12. seqq.

46.) Eccli. III. 33. Daniel. IV. 24.

hilominus non debet tribui præ-
 puus locus ante & extra ipsam pœ-
 nitentiam, quæ dicitur secunda po-
 naufragium tabula 47.). Qui Pœ-
 mos non noverat, nec jejunare po-
 terat, redimere injunctam pœniten-
 tiam poterat eleemosynis 48.). Je-
 junium autem præter tempus & mo-
 dum, quo Ecclesia illud præcipit,
 deberet considerata gravitate pecca-
 torum, & pœnitentis conditione,
 aliquam habere proportionem ad illa
 jejunia, quæ per Canones Pœniten-
 tiales præscribuntur. Quando pro
 peccato gravi septem, decem, duo-
 decim annis, aut per totam vitam
 peragenda pœnitentia imposta fue-
 rat;

47.) Benigna interpretatione opus habet
 Oratio illa pro Collectoribus eleemosyna-
 rum, quæ in antiquioribus Missalibus re-
 peritur his verbis: *Deus qui post Bap-
 tismi Sacramentum secundam abolitionem pec-
 catorum eleemosynis indidisti &c.*

48.) *Unum diem, quem in pane & aqua pœ-
 nitere debet, dives tribus denariis, & pœ-
 per uno denario redimat &c.* BURCH. l. c. c.
 c. 15. seqq. Contra abusum redimendi je-
 junia imposta per eleemosynas, vel abor-
 rum orationes graviter invehitur Conci-
 lium CLOYESHOV. II. can. 26. & 27. ar-
 no 747.

rat; jejunium, ut etiam alia pœnitentia opera, suos gradus habebat per singulos annos: aliquo tempore nihil manducare licebat præter solum panem & salem; nihil bibere præter puram aquam: dein abstinendum per plures annos a carne & vino, nisi Dominicis diebus & Festis: nonnunquam licebat tertiam & quintam feriam atque Sabbatum eleemosynis redimere: jejunandum plerumque ultimis annis per tres quadragemas, scilicet ante Pascha, ante Nativitatem S. Joannis Baptistæ, & ante Nativitatem Domini. Communissimum fuit, ut per plures annos tribus in hebdomade diebus, nempe feria secunda, quarta & sexta a carne & vino, & in Germania a Medone & mellita cervisia pœnitentes abstinerent 49.).

§. 258. Defectum plenæ satisfactionis suppleant Indulgentiæ, per quas intelligitur remissio pœnæ temporalis, quæ post remissionem culpam luenda remanet, extra Sacramen-

Cujus defectum suppleant Indulgentiæ.

49.) Multa distincte congeruntur in Decreto BURCHARDI lib. 19. & IVONIS part. 10. & 15.

mentum concessa, ab eo, qui
 potestate præditus est. Sumuntur
 ex Thesauro Ecclesiæ; qui com-
 plectitur merita Christi Domini, &
 Sanctorum omnium: hæc ultima
 nihil quidem addunt meritis infinitis
 Christi; sumuntur tamen in subsidium,
 ut pateat Sanctorum commu-
 nio in Ecclesia, quæ est Corpus my-
 sticum Christi Domini, & ipse ejus-
 dem caput, quod perficit membra
 sua, iisque veluti instrumentis uti-
 tur. Hæc Sanctorum Communio &
 Fraternalis charitas tam accepta est
 DEO, ut per Sanctiora Christi mem-
 bra placatus, voluntariæ afflictionis
 Sacrificium ab illis oblatum clemen-
 ter acceptet, non modo ut ipsis, sed
 ut & aliis quoque propitius fiat, præ-
 paratasque iis pœnas indulgeat. Ex
 hoc Thesauro supplet Ecclesia, quod
 nos ob infirmitatem reddere non
 possumus, postquam nos pro viri-
 bus pro peccatis nostris satisfacere
 curavimus. Unde Indulgentiæ, si
 rite dispensentur, non enervant Ec-
 clesiæ disciplinam, nec fovent pen-
 nitentium ignaviam; sed imbecilli-
 tatem nostram erigunt, ut alacrius
 reddamus, quod possumus. Qui
 autem negligunt solvere debita sua,
 quan-

quantum ex propriis possunt, indigni sunt, ut ex Communi Reipublicæ ærario subsidium acquirant.

§. 259. Exemplum remissæ pœnæ *Ex usu Canonica præbet Sæculo I. Aposto- omnium lus PAULUS 50.), & Joannes 51.): seculorum.* Sæculo secundo Martyres Lugdunenses 52.): Sæculo tertio Martyres Alexandrini 53.), & causa Libellaticorum 54.). Ipsam etiam vocem *Indulgentiæ* reperiunt Autores Catholici in Synodo LAODICENA 55.), & inter Epistolas Cypriani 56.). Prætermis-
usu

50.) 2. Corinth. II.

51.) EUSEB. Hist. Eccl. lib. 3. c. 23.

52.) Ibid. lib. 5. c. 1. & 2.

53.) Ib. lib. 6. c. 41.

54.) Totam hanc historiam fuse recenset FLEURY Hist. Eccles. tom. 2. lib. 6.

55.) Can. 1. ubi contrahentes secundas nuptias, quæ non quidem vetitæ, nec tamen omnino impunitæ fuerunt, post exiguum tempus in orationibus & jejuniis peractum, ad communionem admittuntur *κατα συγγνωμην*, hoc est, prout BEVEREGIUS Scholion ZONARÆ vertit, *ex Indulgentiæ*, seu data iis ob necessitatem a natura impositam venia.

56.) Epist. 21. Celerini ad Lucianum. Epist. 30. & 31. Cleri Romani ad Cyprianum.

uſu Indulgentiarum uſe ab aliis di-
putantur 57.) , doctrina Concilii
TRIDENTINI 58.) ob oculos ſu-
qua ſtatuitur I. poteſtatem a Chriſto
Eccleſiæ datam conferendi Indulgen-
tias. II. Earum uſum Chriſtiano
populo maxime ſalutarem eſſe. III.
in iis concedendis moderationem,
juxta veterem & probatam in Eccle-
ſia conſuetudinem adhibendam.

*ab Eccleſia
conceſſæ*

§. 260. Indulgentias concedit
principaliter Chriſtus Dominus: in
terris autem diſpenſat eas nomine
Chriſti 59.) Romanus Pontifex 60.)

57.) Theodorus a Spiritu S. Tract. de In-
dulg. D. Euseb. Amort. Hiſtor. Indul-
RUTILIUS BENZONIUS, qui copioſe ſcri-
bit de Indulgentiis Jubilæi. FERR. DE
CASTRO PALAO, qui operis Moraliſ
Tractatui XXIV. de Indulgentiis ad-
Tract. XXV. de Indulgentiis Cruciatu
aliique innumeri cum BELLARMINO
GRETSERO &c.

58.) Seſſ. 25. Decret. de Indulg.

59.) *Si quid donavi, propter vos in perſona
Chriſti.* 2. Cor. II. 10.

60.) Concilium LATERANENSE IV. ca-
62. relatum c. 14. de poenit. & remiſſis
reſtringit poteſtatem Episcoporum ad In-
dulgencias unius anni, vel quadraginta
dierum. Notat autem FAGNANUS

potestate S. Petro concessa 61.): unde non est tantum remissio pœnæ politica, sed rata habetur in foro DEI, quia conceditur *in persona Christi*. Requiritur autem iusta causa concedendi Indulgentias, *ut Fidelium augeatur devotio, fides splendeat, spes vigeat, charitas vehementius incalescat* 62.). Cum enim pœna temporalis, quæ post dimissam culpam superest, jure Divino expianda sit, sine causa legitima aboleri non potest. Quantum igitur hodie minuitur rigor antiquæ disciplinæ circa pœnitentiam, tantum debet augeri fervor Charitatis, aliarumque virtutum, ut spiritus fervore delinitam corporis austeritatem compensemus.

Inter

cit. cap. n. 17. hanc restrictionem intelligi quoad illas tantum indulgentias, quæ sunt publice; non tamen pro foro pœnitentiali, in quo Episcopus potest annos & dies prout vult indulgere, dummodo discretè faciat.

61.) *Tibi dabo claves regni caelorum: & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis: & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.*
MATTH. XVI. 19.

62.) Extravag. 2. inter commun. de pœnit. & remis.

Inter præcipuas remittendæ pœnæ causas est sincera & fervens pœnitentia ac animi ad Deum conversio hæc necessario supponitur, ut rigorem suum per Indulgentias remittere censeatur Divina Justitia, cui per pœnas Canonicas satisfaciendum fuisset 63.).

Fidelibus, §. 261. Suscipere Indulgentias possunt soli Fideles baptizati, & culpæ mortalis expertes. Quamvis enim necesse non sit, ut singula opera præscripta fiant in statu gratiæ, modo impleantur animo pœnitenti & affectu ab omni peccato mortali divulso: requiritur tamen status gratiæ, saltem cum ultimæ opus impletur, quia tunc Indulgentia sortitur effectum suum, scilicet remissionem pœnæ temporaliæ, quæ remitti non potest, quamdiu culpæ reatus manet. Si vero opera præscripta non solum in peccato, sed etiam cum peccato fiant, non proficiunt ad Indulgentiam. Indulgentiæ enim aliæ conceduntur certis per-

63.) Ex quibus indiciis antiqui Patres desumpserint veram conversionem, indicat MORINUS lib. 1. de Pœnit. c. 16.

personis, aliâ affiguntur certis locis; aliâ certis rebus & operibus, quæ si peccaminosa sint, nunquam annexas habebunt Indulgentias 64.). Fideliter autem & ad mentem concedentis peragenda sunt opera: si inserta sit clausula, *Contritis & Confessis*, præmittenda est confessio etiam ab iis, qui sunt in statu gratiæ. Si præscribitur *Eleemosyna*, intelligitur non quævis minima, sed conveniens qualitati personæ. Si præscribitur *Oratio*, debet esse talis, & tam diuturna, ut vere habeat rationem operis satisfactorii.

§. 262. Extenduntur Indulgentiæ etiam ad animas in purgatorio *functis* detentas, non per modum iudicii & absolutionis, quia mortui non subiacent Jurisdictioni Ecclesiæ, sed *per modum suffragii*; quo intelligimus subsidium Ecclesiasticum, quod conferri potest aut merendo per opera, aut impetrando per orationes, aut satisfaciendo per tolerantiam ad-

Y

fita-

64.) Concilium TRIDENT. sess. 21. c. 9. de Ref. & sess. 25. Decret. de Indulgent. noluit concedi Indulgentias ob pecunias datas, usu & nomine Quæstorum abo-
lito.

fitatum. Aliquæ quidem conceduntur immediate & directe Defunctis, uti mortuis in bello sacro: aliæ conferuntur directe vivis, a quibus applicari possunt Defunctis.

vel partiales, vel plenarie

§. 263. Aliquæ sunt Indulgentiæ *partiales*, quæ ad plures dies vel annos dantur, respectu habito ad antiquos Canones pœnitentiales, qui tot dies aut annos pœnitentiæ injungebant 65.). Sic conceduntur Indulgentiæ septem annorum, & septem Carenarum, seu Quadragenarum, id est remittuntur pœnæ Ecclesiasticæ, quæ jejunium septem annorum, & septem quadragesimarum imponebant. Aliæ sunt *plenarie*, quæ totam pœnam remittunt illis, qui ad tantum beneficium suscipiendum dispositi & preparati sunt 66.).

§. 264.

65.) Hoc ipso Ecclesia manifestat, quod antiqui Canones pœnitentiales nequam sint aboliti.

66.) Quam moderati olim fuerint Pontifices in largiendis Indulgentiis, legi potest apud MORIN. de Pœnit. lib. 10. c. 23. BARONIUM ad ann. 1177. n. 49. ubi patet Indulgentias olim unius anni terminum non excessisse, præterquam in ex-

§. 264. Præcipuam mentionem *Præcipue in*
meretur Indulgentia Jubilæi 67.), *Anno Jubi-*
quæ conceditur vere pœnitentibus *lai.*

& confessis, visitantibus Romæ Ba-
silicas quasdam, Romanis quidem
trigesies, peregrinis autem quin-
decies. BONIFACIUS VIII. cente-
simo quoque anno recurrente cele-
brandum determinavit anno 1300.
68.). CLEMENS VI. rogatus a
Romanis reduxit ad annum quin-
quagesimum 69.). URBANUS VI.

Y 2 anno

peditione Terræ sanctæ ; & fabulosum
esse, quod ALEXANDER III. Anconita-
nis concesserit tantum Indulgentiarum,
quantum arenæ possent capere ambæ ma-
nus simul junctæ.

67.) Quæcunque statuatur etymologia
hujus vocis, certe intelligimus annum
remissionis, & festivi gaudii, prout su-
mitur Levit. XXV.

68.) C. 1. Extravag. comm. de Pœnit. &
remiss. sicut intentio hujus Pontificis cir-
ca alia etiam sanctissima opera in pravum
sensus detorquetur ; ita etiam circa in-
dictionem Jubilæi, ambitionem Bonifacii
arguit ADRIANUS BAILLET Histoire des
demelez du Pape Boniface VIII. avec
Philippe le Bel. part. 1. §. 9.

69.) C. 2. ibid. Bulla *Unigenitus* data Ave-
nionæ anno 1343. missa ad Episcopos an-
no 1349.

anno 1389. ad annum trigefimum tertium 70.) : tandem PAULUS II. anno 1470. ad annum vigefimum quintum, quam ordinationem confirmavit SIXTUS IV. 71.), & juxta eandem primus Jubilæum celebravit anno 1475. Hæc Indulgentia præter *pleniffimam* relaxationem totius pœnæ, aliis fruitur privilegiis, ſcilicet eligendi quemlibet Confefſarium ex approbatis, qui absolvere valeat a Cenſuris & peccatis reſervatis, votaſque commutare, excepto voto Caſtitaſis perpetuæ & Religionis. Poſtquam annus Jubilæus Romæ celebratus fuit, ſolent Pontifices eundem extendere ad alias Provincias 72.) : imo etiam extra annum factum concedere Indulgentias plenarias ad inſtar Jubilæi, & cum iisdem privilegiis ob publicas gravesque cau-

70.) Vid. Pagi Breviar. Pontif. Rom. tom. 4. fol. 286.

71.) Extravag. 4. inter comm. de Pœnit. & Remiſſ. ubi etiam præter Baſilicas S. Apoſtolorum a BONIFACIO VIII. præſcriptas, requiritur viſitatio Eccleſiæ Lateranenſis & ad S. Mariam Majorem.

72.) Quæſtiones plurimas de Jubilæo moſ veri ſolitas reſolvit BENEDICTUS XIV. occasione anni Jubilæi 1750.

causas, qualis etiam est, ut Pontifici recens electo impetretur Divina Protectio.

§. 265. Tribus pœnitentis actibus obiter declaratis, *Minister Sacramenti Pœnitentiæ considerandus vester opus nit.* Est hic solus Episcopus & Sacerdos 73.) In his præter potestatem *Jurisdictione.* Ordinis, requiritur etiam potestas *Jurisdictionis*, seu jus ferendi sententiam Sacramentalem in pœnitentem confessum sibi subjectum. Est vel *Ordinaria*, quæ competit ratione Officii vel Dignitatis, id est, ratione curæ animarum, quarum est Pastor:

Y 3 vel

73.) Quidquid olim hac in parte ab inferioris ordinis Clericis, vel ipsis etiam Laicis, ex more præcedentium sæculorum, urgente necessitate actum fuisse legitur, id confitenti prodesse potuit ob humiliationem voluntariam: at Sacramenti rationem habere non potuit. Qua ratione autem non tantum Diaconis, sed etiam Laicis nonnunquam concessa fuerit potestas reconciliandi peccatores, tradit MORINUS de Pœnit. lib. 8. c. 23. & 24. LE DRUIN de Re Sacram. lib. 6. q. 9. §. 2. ubi explicantur loca S. CYPRIANI Epist. 13. GRATIANI c. 36. d. 4. de Consecr. Legatur BENEDICTUS XIV. de Synod. Diœces. lib. 7. c. 15.

vel *Delegata*, quæ Sacerdoti conferatur ex commissione & voluntate illius, qui habet Jurisdictionem Ordinariam, & legitime delegare eam valet 74.). Cum hæc Jurisdictio sit *Voluntaria*, & strepitum judicialem annexum non habeat; potest illa ex communi persuasione exerceri in aliena Diœcesi erga proprios subditos: attendenda tamen est consuetudo, ex qua argui possit tacitus consensus Pastorum, qualis etiam defacto datur circa peregrinos, qui absolvuntur a quolibet Confessario loci, ad quem perveniunt. Confessarius excommunicatus non toleratus omnem amittit Jurisdictionem 75.): toleratus valide, sed non licite absolvit. Error communis sufficit, ut Jurisdictio conferatur, saltem

74.) Hæc delegatio juxta communem præxin non expirat morte delegantis, nisi revocetur a successore. Delegatur Jurisdictio Confessario nonnunquam indirecte, quando scilicet Episcopis, Regibus, Legatis a latere datur facultas eligendi sibi Confessarium.

75.) Talem Sacerdotem non posse absolvere etiam in articulo mortis, late ostendit FAGNANUS in C. non est vobis. De Sponsalib.

tem si titulus coloratus accedat. Non licet uti Jurisdictione probabili extra casum necessitatis.

§. 266. Præter Jurisdictionem necessariam insuper est Sacerdotibus tam Sæcularibus, quam Regularibus *probatio* Episcopi, ut valide excipiant Sæcularium Confessiones. Unde Regulares valide non absolvunt, etiam si injuste rejiciantur ab Episcopo, aut approbati sint ab Episcopo alterius Diœcesis: nec audire possunt Confessiones Monialium, etiam sui Ordinis, si solummodo sunt approbati ad audiendas confessiones sæcularium: possunt tamen in loco Diœceseos, pro qua sunt approbati, ex communi consensu Episcoporum absolvere advenientes peregrinos ex aliena Diœcesi, pro qua non sunt approbati: in altera autem Diœcesi non possunt absolvere hujus Diœcesis subditos, pro qua sunt approbati 76.). Parochus Jurisdictionem in se, vel in proprias oves delegare nequit Sacerdoti non approbato a proprio Episcopo 77.): & INNOCENTIUS
Y 4 XI.

76.) CLEMENS X. [Const. *Superna*. ann. 1670.

77.) Conc. TRID. sess. 23. c. 15. de Reform.

XI. 78.) improbat ab usum, quo Confessio venialium fit simplici Sacerdoti non approbato: quia nullibi constat, Sacerdotem simplicem habere hanc Jurisdictionem immediate a Christo, vel ab Ecclesia, quam tamen habet ad absolvendum ab omnibus peccatis & censuris in articulo, vel proximo periculo mortis, absente Sacerdote approbato. Qui in tali periculo absolutus convalescit, si censuræ alicui reservatæ obnoxius erat, quamprimum se sistere debet, qui absolventi potestatem habebat, non quidem ut absolvatur (nisi de Suspensione agatur) sed ut mandatis ejus pareat, ne alioquin in eadem censuram reincidat 79.), quare de re etiam monendus est. Si agatur de sola reservatione peccati, quo in mortis articulo fuerit absolutus,

78.) In Decreto circa Communionem quotidianam 12. Febr. ann. 1679. edito a Congregat. Interpr. Concilii approbante INNOCENTIO XI. ibi: *Non permittantur (Episcopi) ut venialium confessio fiat simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo aut Ordinario.*

79.) C. 22. de Sent. excom. in 6.

lutus, si convalescat, ad nihil ultra tenetur 80.).

§. 267. Episcopus ex justa & rationabili causa limitare potest Jurisdictionem & Approbationem ad tempus, ad personas, ad casus determinatos 81.). Reservari peccata possunt ab iis, qui conferunt Jurisdictionem. Reservata *Summo Pontifici*, præter alia quædam variis Constitutionibus contenta 82.), habentur in Bulla Cœnæ Domini, quæ licet omnia habeant annexam censuram, non tamen propter solam censuram, sed etiam propter culpam reservata videntur.

Y 5

den-

80.) DANES tom. I. fol. 296.

81.) Juxta Constit. CLEMENTIS X. *Superna*. non deberet Episcopus limitare illos Religiosos, quos ad audiendas Confessiones generaliter idoneos reperit: neque omnibus simul unius Conventus Regularibus Confessoribus Confessiones audiendi facultatem adimere, inconsulta Sede Apostolica.

82.) Consule Autores, qui singulares tractatus ediderunt de casibus reservatis. Casum Pontifici reservatum incurrunt etiam illi, qui Confessionem audiunt complicis contra sextum Præceptum: his enim omnis Jurisdictio adempta est in ejusmodi complicem.

dentur 83.). *Episcopi* solent reservare crimina atrociora, externa, in genere per actum de se graviter peccatosum consummata, quae in opere Ecclesiae disciplinam laedunt scandalumque ingerunt: quamvis in casu particulari per accidens ignorantur, & publica non sint. Reservare autem peccata occulta, & quibus confitendis alias magna verecundia, vix prodest. Ignorantia vel inadvertentia non excusat reservationem, utpote quae est subreptio jurisdictionis in Confessione neque est solum poenalis, sed praecipue medicinalis. Si dubium sit circa reservationem, non potest absolvere simplex Sacerdos approbatus, cum esset jurisdictionis ipsius dubia. Si autem dubium sit facti, potest quilibet approbatus absolvere. Qui ab inferiore Sacerdote absolvitur a peccato dubio in materia reservata, denuo illud alteri habenti facultatem absolvendi a reservatis, confiteri

83.) Si haec sententia teneatur, tenendum quoque erit, eum incurrere reservationem peccati, qui non incurrit censuram propter ignorantiam, & ex defectu constantiae.

iteri debet, quando certo constat, peccatum a se patratum esse.

§. 268. Absolvere a reservatis possunt, qui ordinariam aut delegatam habent potestatem. Ordinariam habent, qui sibi reservant: item Superiores eorum in Jurisdictione. Delegati Jurisdictio vel directe & immediate datur Confessario; vel indirecte, si pœnitenti datur facultas, ut sibi eligat Confessarium, qui absolvat a reservatis 84.). Vicarius Generalis Episcopi vel Capituli absolvit a reservatis Episcopo. Summus Pontifex, Episcopus, vel Prælatus Regularis possunt eligere Sacerdotem sibi subditum, a quo absolvantur a peccatis, quæ ipsi sibi reservarunt. Episcopi juxta Concilium TRIDENTINUM 85.) possunt absolvere suos subditos a quibuscunque casibus occultis Sedi Apostolicæ reservatis, per seipsos aut Vicarios suos: a crimine autem hæresis olim in foro conscientia tantum per seipsos 86.). Mendican-

84.) Qui habet potestatem delegatam absolvendi a reservatis, non potest eandem subdelegare.
85.) Sess. 24. c. 6. de Reform.
86.) Hæc ultima facultas revocata est per Bul-

dicantes ab Ordinario approbati privilegiorum delegatam habent jurisdictionem ad omnes casus & causas furas Papæ reservatas, exceptis casibus Bullæ Cœnæ, & sex aliis a mente VIII. reservatis 87.). Pergrinus veniens bona fide 88.) in alia Diœcesi, ubi commisit peccatum reservatum, ex constanti consuetudine absolvitur in alia Diœcesi, ubi illud non est reservatum: si autem illud reservatum in utraque Diœcesi, potest etiam solummodo in Diœcesi, in qua peccatum commisit, absolvi.

Bullam Cœnæ, juxta propos. 3. ab ALEXANDRO VII. damnatam.

87.) Casus hi sunt 1. Violatio Immunitatis Ecclesiæ in terminis Constit. GREGORII XIII. 2. Violatio clausuræ Monasterii ad malum finem. 3. Duellum in terminis Concilii, & Constit. GREGORII XIII. 4. Violenta injectio manuum in Clericos, juxta c. si quis suadente. 5. Simonia realis scienter contracta. 6. Contractio beneficiæ. Vid. QUARANTA Summ. Bullarii V. casus reservati. fol. 201. PELLIZZARIUS Manual. Regulæ tract. 6. c. 2. Sect. I.

88.) Secus, si in fraudem & ex industria discedat ex propria Diœcesi, ut contineatur in alia Diœcesi, in qua peccatum non est reservatum. CLEMENS X. in c. Const. *Superna.*

peregrinus confitetur, non potest absolvi a simplici Confessario. Hic carens potestate in reservata, non potest directe absolvere a non reservatis, & indirecte a reservatis, nisi sit articulus necessitatis, quem excepisse Superiorem merito præsumimus: essetque talis absolutio omnino invalida, consequenter neque liberaret a non reservatis, quæ postea iterum deberent exponi.

§. 269. Legitimus Sacramenti Pœnitentiæ Minister, Jurisdictione & Approbatione instructus, post auditam Confessionem fungitur officio suo in concedenda, vel differenda Absolutione Sacramentali. Ad hanc concedendam requiritur vera conversio peccatoris ad DEUM, ut malitia peccati bene ponderata, illud detestetur; ab omnibus absteineat, quæ cum emendatione pugnant; occasiones peccandi evitet; & si peccator sit inveteratus & consuetudinarius, per longius tempus seriæ conversionis argumenta præbeat precibus, lacrymis, jejuniis &c. Disponendi igitur sunt pœnitentes tum ad peccata rite exponenda, tum ad ea detestanda; instruendique in iis, quæ scitu aut factu sunt necessaria:

nec

*Ministri
Officium
post audi-
tam Con-
fessionem,*

nec debet se Confessarius, utpo
 Judicis & Doctoris personam sum-
 nens, circa obligationes in po-
 rum incumbentes se accommodare
 opinionibus pœnitentis, relictis pro-
 priis. Non licet Confessionem pe-
 agere absenti per literas, nec Absolu-
 tionem ab absente obtinere 89.)
 Conditio de præsenti vel de præ-
 rito vix unquam Absolutioni appo-
 deberet, nisi in casu, quo dubitatur
 de vita illius, qui absolvendus est
 conditio de futuro semper impro-
 banda est. Absolutioni a peccatis
 præmittenda est Absolutio a censuris
 ex præcepto Ecclesiæ. Absolutionis
 forma est indicativa, *Ego te absolvo*
 &c. continens actum judiciale, &
 non nudum ministerium declarandi
 remissa esse peccata, sicut Christus
 vere remisit peccata 90.) Unde et
 factus

89.) Præsentia pœnitentis debet esse motu
 lis, quæ scilicet sufficere solet inter ho-
 mines ad colloquendum voce alteri
 vicem in communi sermone.

90.) Conc. TRID. sess. 14. cap. 3. de Pœ-
 nit. & can. 9. olim non tantum apud Græ-
 cos, sed etiam apud Latinos usque ad
 sæculum duodecimum viguisse formulari-
 ab

fectus Sacramenti Pœnitentiæ est
Reconciliatio cum DEO, imo etiam
reviviscentia bonorum operum &
meritorum, quæ quis antehac in sta-
tu gratiæ sanctificantis consecutus
fuerat 91.). Demum Confessari-
us jure naturali, Divino & Eccle-
siastico tenetur ad sigillum Confes-
sionis, quod imponit gravissimam
obligationem non manifestandi sive
directe, sive indirecte ea, quæ sunt
in Confessione audita. Si vero Con-
fessarius pœnitentem sollicitaret ad
turpia, teneretur pœnitens eum de-
ferre ad Inquisitionem; in locis au-
tem, ubi Inquisitio non est, ad Epi-
scopum 92.).

TITU-

absolutionis deprecativam, conatur de-
monstrare JOAN. MORINUS de Pœnit.
lib. 8. c. 8. seqq.

91.) EZECH. XXXIII. 12. &c. JOEL. II.
25.

92.) Sic statuerunt plures Pontifices, quo-
rum Decreta colligit BENEDICTUS XIV.
in Const. *Sacramentum Pœnitentiæ*. anno
1741.